

EnVisioni virtuaalvahetuse töövahend

Virtuaalvahetuse programmide kujundamise parimate tavade jagamine Põhja- ja Baltimaade piirkonnas

EnVisiooni virtuaalvahetuse töövahend. Virtuaalvahetuse programmide kujundamise parimate tavade jagamine Põhja- ja Baltimaade piirkonnas

Autorid (paksus kirjas) ja kaastöötajad:

- Eesti: **Anna Beitane**, Stefano Braghiroli, Sandra Hagelin, Maili Vilson
- Leedu: **Vilius Mickunas**, leava Giedraityte, Roma Valiukiene, Tom Peak
- Soome: **Minna Oroza**, Sari Autio-Sarasma, Eemil Mitikka, Joanna
- Rootsi: **Geir Gunnlaugsson**, Katrin Uba, Suzanne Pathkiller Veinio

Toimetaja: Anna Beaven

Võite dokumenti jagada, kopeerida ja levitada mis tahes andmekandjal või vormingus vastavalt litsentsitingimustele:

Töövahend on litsentsitud dokumendi *Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International* alusel. Litsentsi koopiaga tutvumiseks külastage veebisaiti <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Kui kasutate või tsiteerite käesolevat dokumenti kirjalikult, palume viidata järgnevalt: Beitane, A. et al. (2024), EnVisiooni virtuaalvahetuse töövahend. Virtuaalvahetuse programmide kujundamise parimate tavade jagamine Põhja- ja Baltimaade piirkonnas.

Rahastamine

Töövahend on välja töötatud Nordplusi rahastatud projekti „Virtuaalvahetuste potentsiaalide loomine Läänemere regioonis (NPHE-2023/10034)“ raames. Väljendatud seisukohad ja arvamused on ainult autori(te) seisukohad ja ei pruugi kajastada Nordplusi ega Põhjamaade Ministrite Nõukogu omi.

Projektijuht: **Anna Beitane**

Partnerid: Tartu Ülikool (juhtivpartner), Vilniuse Ülikool, Helsingi Ülikool, Uppsala Ülikool.

Sõnastik	4
Kokkuvõte	5
Virtuaalvahetuse töövahendi tutvustus	6
Teoreetiline kontekst	6
Juhtumiuuringud ja praktilised kaalutlused	10
Kirjandus	18
1. lisa.....	19
2. lisa	20
3. lisa.....	21

Sõnastik

ASÜNKROONNE KOMMUNIKATSIOON: interaktsioon, mis ei toimu reaalajas. Näiteks e-kirjad või arutelufoorumid.

PÕIMITUD ÕPE: traditsiooniliste näost-näku ja veebipõhiste õpikogemuste kombinatsioon.

RAHVUSVAHELINE VEEBIPÕHINE ÜHISÕPE: programmid, mis edendavad kultuuridevahelist pädevust ja globaalset mõistmist rahvusvahelise veebikoostöö kaudu. Neid kasutatakse mõnikord klassidevahelise virtuaalvahetuse sünonüümina.

KULTUURIDEVAHELINE SUHTLUS: suhtlus erineva kultuuritaustaga inimeste vahel.

DIGITAALNE KIRJAOSKUS: oskus tõhusalt kasutada digitaalseid vahendeid ja platvorme suhtlemiseks ning õppimiseks.

DIGITAALNE PEDAGOOGIKA: õpetamis- ja õppimispraktikad, mis kaasavad digitaalseid vahendeid ning ressursse.

E-ÕPE: õppimine toimub elektroonilise meedia kaudu; tavaliselt internetis.

GLOBAALNE KODAKONDSUS: teadlikkus, mõistmine ja osalemine rahvusvahelistes küsimustes ning erinevates kultuurides.

GLOBAALNE ÕPPIMINE: hariduskogemused, mis rõhutavad globaalse seotuse mõistmist.

KULTUURIDEVAHELINE PÄDEVUS: oskus tõhusalt ja sobivalt suhelda teistest kultuuridest pärit inimestega.

INTERAKTIIVNE MEEDIA: digitaalne meedia, mis võimaldab aktiivset osalemist ja suhtlemist.

KEELEVAHETUS: vastastikune keeleõpe ja -praktika erinevate keelte kõnelejate vahel.

ÕPPIMISE JUHTIMISSÜSTEEM: tarkvararakendus hariduskursuste või koolitusprogrammide haldamiseks, dokumenteerimiseks, jälgimiseks ja edastamiseks.

VEEBIKOOSTÖÖ: digitaalne koostöö teiste isikutega ühise eesmärgi saavutamiseks.

VASTASTIKUNE ÕPPIMINE: üliõpilased õpivad üksteiselt ja üksteisega koostöö kaudu.

KAUGÕPE: haridus, kus õpetajad ja üliõpilased ei viibi füüsiliselt traditsioonilises klassiruumis.

SOTSIAALNE KOHALOLEK: teistega koosolemise tunne virtuaalses keskkonnas.

SÜNKROONNE SUHTLUS: reaajas suhtlemine, näiteks videokonverentsid või reaajas vestlus.

TELEKOOSTÖÖ: digitaalsete kommunikatsioonivahendite kasutamine koostööl põhinevaks õppimiseks üle geograafiliste vahemaade.

RIIKIDEÜLENE HARIDUS: haridus, mis ületab riigipiire, sageli virtuaalsete vahenditega.

VIRTUAALNE KLASSIRUUM: veebipõhine õpikeskkond, kus õpetajad ja üliõpilased suhtlevad.

VIRTUAALVAHETUS: koostööl põhinev veebipõhine õpe erinevatest geograafilistest asukohtadest pärit osalejate vahel õpetaja juhendamisel.

VIRTUAALNE ÕPIRÄNNE: osalemine rahvusvahelistes kogemustes ilma füüsilise reisimiseta. Kogemus ei hõlma tingimata osalejate vahelist vahetust (see võib tähendada näiteks teise riigi asutuse pakutaval kursusel kaugosalemist).

VIRTUAALNE MEESKONNATÖÖ: erinevates asukohtades töötavate inimeste ühised pingutused digitaalsete tööriistade abil.

Kokkuvõte

Virtuaalvahetus on kõrghariduse valdkonnas kiiresti arenenud viimastel aastatel. Virtuaalvahetust võiks käsitada „koondmõistena“, mis hõlmab mitmesuguseid veebipõhiseid õppealgatusi ja -meetodeid, mille eesmärk on kaasata õppijad pidevasse koostöösuhtesse erineva kultuuritaustaga partneritega õpetajate või koolitatud vahendajate juhendamisel, mis on lahutamatu osa nende koduse õppeasutuse õppekavast (O’Dowd, 2022).

Kõrgkoolid on sageli motiveeritud integreerimaks virtuaalvahetust õppe-tegevusse rahvusvahelistumise osa arendamise ja õppijate kultuuridevaheliste pädevuste suurendamise tõttu. Virtuaalvahetust saab integreerida olemasolevatesse kursustesse või välja töötada eraldiseisva kursuse või programmina.

Virtuaalvahetuse programmide arendamine ning integreerimine on kiiresti arenenud ka Põhja- ja Baltimaade piirkonnas. Kuigi võõrkeeleõppe valdkonnas on sageli kasutatud järgnevalt kirjeldatud vormingut, ei ole sotsiaal-

teaduste valdkonna akadeemilised töötajad piisavalt katsetanud virtuaalvahetuse integreerimist. Seetõttu on moodustatud Nordplusi konsortsium EnVision, mis ühendab Põhja- ja Baltimaade regiooni uuendusmeelseid ülikoole – Tartu Ülikool, Vilniuse Ülikool, Uppsala Ülikool ja Helsingi Ülikool – eesmärgiga viia läbi õpetajakoolitusi, et arendada ning tõsta sotsiaal-teaduste õppejõudude teadlikkust virtuaalvahetuses, arendajale mõeldud praktilises virtuaalvahetuse töövahendis, mis võiks aidata neil õpetamis-meetodit praktikasse integreerida ning arendada virtuaalvahetuse stsenaariume üheskoos võrgustikus olevate kaaslastega.

Virtuaalvahetuse töövahendi abil kogutakse täiendavaid analüüse ja parimaid tavasid virtuaalvahetuse integreerimise kohta õpetamispraktikasse, eriti sotsiaalteaduste valdkonna akadeemilistele töötajatele.

Virtuaalvahetuse töövahendi tutvustus

Töövahendi peamine sihtrühm on kõrgkoolide õppejõud, administraatorid ja juhtkond, kes on huvitatud integratsiooni virtuaalvahetusest osana õpetamispraktikast ja koduse rahvusvahelistumise strateegiatest.

Töövahendi peamine eesmärk on tutvustada akadeemilise personali liikmetele virtuaalvahetuse põhjendusi, selle metodoloogilist kujundust ja tutvustada virtuaalvahetuse integreerimise praktilisi stsenaariume õpetamispraktikates. Töövahendi praktilised juhtumiuuringud koostati õpetajakoolituse põhjal, mis toimus Nordplusi projekti „Virtuaalvahetuste potentsiaalide loomine Läänemere regioonis (Envision)“ (NPHE-2023/10034) raames.

Teoreetiline kontekst

Mis on virtuaalvahetus? Kuidas see erineb teistest vahetusvormidest?

Virtuaalvahetus on kõrghariduses kiiresti arenenud viimastel aastatel. Sellega seoses võib valdkonna uustulnukatel olla raske orienteeruda mahukas terminoloogias, mis on seotud rahvusvahelise hariduse digitaalsete lähenemisviisidega, sealhulgas virtuaal- ja e-õppes. Ainuüksi terminite arv koos nende ebajärjekindla kasutamisega erinevate autorite ja praktikute poolt põhjustab sageli segadust ja arusaamatusi (O'Dowd, 2022). Seega on väga oluline määratleda virtuaalvahetuse põhiomadused ja selle erinevuse teistest veebipõhise õpetamise ning õppimise vormidest, nagu virtuaalne ja põimitud õpiränne, mida teadlased kasutavad sageli üksteise asemel.

O'Dowdi sõnul võib VE-d käsitada koondmõistena, mis hõlmab mitmesuguseid veebipõhiseid õppealgatusi ja -meetodeid, mille eesmärk on kaasata õppijad pidevasse koostöösuhtesse erineva kultuuritaustaga partneritega õpetajate või koolitatud vahendajate juhendamisel, mis on lahutamatu osa nende koduse õppeasutuse õppekavast (O'Dowd, 2022). Lisaks kirjeldab ta kuut peamist omadust, mis muudavad virtuaalvahetuse eristatavaks teistest veebipõhise õpetamise vormidest: a) valdav keskendumine õppijate vahelisele suhtlusele, mida toetab tehnoloogia; b) kaasamine teiste kultuuride esindajatega; c) virtuaalvahetuse integreerimine vastava kõrghariduse õppekavasse ja õppeprotsessi; d) dialoogi hõlbustamine ja toetamine virtuaalvahetuse suhtluse alal koolitajate või koolitatud töötajate poolt; e) tugev rõhuasetus pehmete oskuste ja kultuuridevahelise pädevuse arendamisele osana õppeprotsessist; ja f) õpilaskeskne, koostööl põhinev lähenemisviis õppimisele (O'Dowd, 2022).

¹ See tähendab sageli, et kõrgkoolid tunnustavad kogemust kas ainepunktide, hinnete või tunnustusmärkide näol.

Oluline on märkida, et virtuaalvahetust kasutatakse üha enam koondnimetusena, et viidata sedalaadi pedagoogilise praktika erinevatele mudelitele. Klassidevahelise, õpetaja kavandatud mudeli kirjeldamisel nimetatakse seda sageli veebipõhiseks kultuuridevaheliseks vahetuseks, globaalseks digitaalseks vahetuseks või, eriti Põhja-Ameerika kontekstis, rahvusvaheliseks veebipõhiseks ühisõppeks. Muud virtuaalvahetusele viitavad terminid, eriti võõrkeeleõppes, on *Telecollaboration*, *e-Tandem* ja *Teletandem*.

Seoses teiste veebipõhise õpetamise ning õpirände vormidega on oluline rõhutada erinevust virtuaalvahetuse ja virtuaalse ja põimitud õpirände vahel.

FRAMES projekti aruandes virtuaalvahetuse kõrgharidusse integreerimise stsenaariumide kohta määratletakse virtuaalset õpirännet kui „haridusvormi, mis võimaldavad ühe õppeasutuse üliõpilastel osaleda teises asutuses (tavaliselt teises riigis) korraldatud kursustel, ilma et nad peaksid kodust lahkuma” (Beaven, A., Pittarello, S. & van Der Heijden, C. 2021). Lisaks märgitakse aruandes, et virtuaalse õpirände peamine eesmärk on pakkuda ainepõhiseid teadmisi, sageli valdkondades või teemadel, mis ei ole üliõpilase koduülikoolis kättesaadavad, rakendades vastuvõtva kõrgkooli eksperditeadmisi. Virtuaalset õpirännet eristab virtuaalvahetusest asjaolu, et esimene ei nõua tingimata õppija suhtlemist vastuvõtva õppeasutuse eakaaslastega. (Beaven, A., Pittarello, S. & van Der Heijden, C. 2021).

Lõpetuseks võib põimitud õpirännet käsitleda füüsilise õpirände ja struktureeritud veebikoostöö integreerimisena (Euroopa Komisjon, 2021). Sisuliselt hõlmab põimitud õpiränne üliõpilaste veebipõhiseid tegevusi ja koostööd teiste riikide õpetajate ning üliõpilastega nende ainevaldkondades. See on seotud füüsilise õpirändega ühes partnerülikoolis, et teha näost-näku koostööd samas asukohas. (Mühlbauer, J. & van der Velden, B, 2022).

Milleks virtuaalvahetus?

Mitmed uuringud on tõendanud läbi aastate, et virtuaalvahetuse meetodika võib toimida jätkusuutliku, sünergilise, taskukohasema ja füüsilist õpirännet täiendava võimalusena, suurendades õppijate kultuuride- ning rahvusvahelist kogemust. (Mühlbauer, J. & van der Velden, B, 2022).

Kaks olulist ja suuremahulist virtuaalvahetust käsitlevat algatust, USAs asuv Stevens Initiative² ning Euroopa rahastatud projekt EVOLVE³, on mitmesugustes geograafilistes piirkondades kogutud andmete põhjal näidanud üliõpilaste üldist suurt rahulolu virtuaalvahetuse kogemustega ning nende arengut kultuuriteadmiste ja võõrkeelte oskusega seoses (Stevens Initiative, 2023). EVOLVE'i aruanded (2020) on näidanud ka seda, et virtuaalvahetuse kogemused aitavad õppijatel võõrkeeles suhtlemisel ärevusest üle saada.

Kokkuvõtteks kinnitavad Guth ja Helm (2017), et virtuaalvahetus võib arendada õppijate pehmeid ja ülekantavaid oskusi, suurendades üliõpilaste üldist tööalast konkurentsivõimet pärast ülikooli lõpetamist.

Kui mõelda kasule, mida õppejõud ja kõrgkoolid saavad, siis võib väita, et virtuaalvahetus on suurepärane viis ülikoolide rahvusvahelistumise strateegiate laiendamiseks. Samuti võib see aidata õppejõududel laiendada akadeemilisi võrgustikke, mitmekesistada ja suurendada õpetamise ulatust, arendada digitaalseid pädevusi ning olla suurepärane võimalus eksperimenteerida uuenduslike õpetamistavadega.

² Lisateavet leiate aadressilt <https://www.stevensinitiative.org>

³ Lisateavet leiate aadressilt <https://evolve-erasmus.eu>

Virtuaalvahetuse metodoloogiline kavandamine

Aastate jooksul on virtuaalvahetuse programmide kujundamiseks välja töötatud mitmeid mudeleid. Kõige levinumate lähenemisviiside hulgas võib eristada kahte peamist lähenemisviisi: a) valmisprogrammid ja b) ühise kavandamise mudelid.

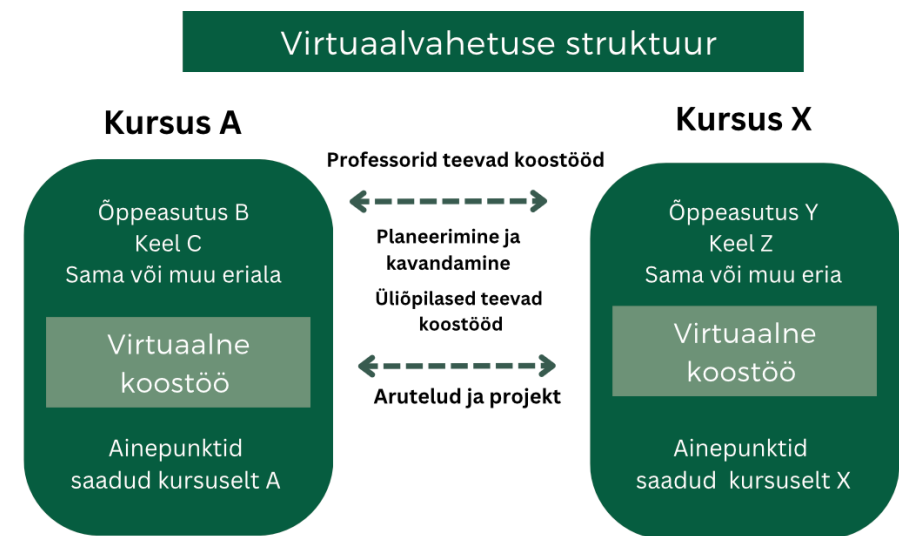
Valmisprogrammid, mille on välja töötanud ülikoolide konsortsiumid või välisorganisatsioonid, hõlmavad eelnevalt kokku pandud videoleengute ja -ülesannete komplekti koos sünkroonsete veebikohtumistega, kus üliõpilased arutavad ressursside sisu ja teevad koostööd rühmaprojektides. Ülikoolid saavad programmid õppekavadesse integreerida ja üliõpilased saavad osaluse eest ainepunkte. Selliste valmis virtuaalvahetuste näideteks on programmid ja tegevused, mille on välja töötanud The Sharing Perspective Foundation ja Soliya, mis on Erasmus+ virtuaalvahetuste programmi (2018–2020) partnerid ning mida pakutakse ülikoolidele tasuta. Programmid on tavaliselt dialoogipõhised ja vahendajate juhitud, kaasates üliõpilasi mitmesugustest erialadest ja ülikoolidest erinevates geograafilistes piirkondades.

Teine formaat sisaldab „ühise kavandamise“ vahetusprogramme (COIL). Selline virtuaalvahetuse mudel rakendab alt-üles lähenemisviisi, kuna virtuaalvahetuse arendamist juhivad partnerasutuste haridustöötajad, kes üheskoos koostavad ühise õppekava kursuse osana, tuues üliõpilased kokku, et suhelda ja teha koostööd konkreetsetes tegevustes või projektides. Edukate ühise kavandamise kursuste näited on loetletud raamistiku aruandes „Virtuaalvahetuse kõrgharidusse integreerimise stsenaariumid“ (Beaven, A., Pittarello, S., & van der Heijden, C. 2021).

Kui partnerasutuste õppejõud tegelevad virtuaalvahetuse ühise kavandamise meetodikaga, peavad nad õppeprotsessis hoolikalt kaaluma mitmeid komponente, et kooskõlastada ajakava ja koostööülesanded ning korraldada õppijate jaoks sujuv virtuaalvahetuse kogemus. Järgnevalt on esitatud näide virtuaalvahetuse ühe suurima pakkuja – SUNY COIL – kasutatava ühise kavandamise meetodika kohta:

Pilt illustreerib virtuaalvahetuse struktuuri kahe kursuse vahel, kursus A ja kursus X, mida korraldavad erinevad asutused. Kursus A, mida õpetatakse asutuses B ja keeles C; ning kursus X, mida õpetatakse asutuses Y ja keeles Z, võivad kuuluda samadele või erinevatele erialadele. Mõlema kursuse professorid teevad planeerimis- ja kujundamisetapis koostööd, tagades, et virtuaalne koostöö on kooskõlas iga kursuse akadeemiliste eesmärkidega.

Mõlema kursuse üliõpilased teevad virtuaalset koostööd arutelude ja ühisprojektide kaudu, mis annab võimaluse institutsioonidevahelisele õppimisele ning kultuurivahetusele. Siiski annavad ainepunkte tavaliselt üliõpilaste vastavad kodukõrgkoolid: kursuse A üliõpilased saavad ainepunkte osalemise eest õppeasutusest B ja samamoodi õppeasutuse Y kursuse X eest.

■ Allikas: SUNY COIL <https://coil.suny.edu/>, mida Anna Beitane kohandas Canva.com-is

Virtuaalvahetuse programmide integreerimine ja tunnustamine

Virtuaalvahetust kasutatakse ülikoolides rahvusvahelistumise erinevate aspektide, eriti kodumaise rahvusvahelistumise toetamiseks (O’Dowd, 2022).

FRAMES’i töövahend (<https://frames-project.eu/outputs/toolkit/>) määratleb neli erinevat stsenaariumi virtuaalvahetuse programmide integreerimiseks õppekavasse. Integratsiooniks sobivust määravad tegurid sõltuvad konkreetse kõrgkooli institutsioonilisest ja haldussuutlikkusest, strateegilisest visioonist ja organisatsioonilistest vajadustest ning protsessis osalevatest sidusrühmadest. Järgmised stsenaariumid hõlmavad võimalusi: a) virtuaalvahetus kui füüsilise õpirände ettevalmistav või järeltegevus, b) virtuaalvahetus kui füüsilise õpirände osa, c) virtuaalvahetus kui eraldi-seisev õppetegevus ja d) virtuaalvahetus kui kursuse osa. Kuigi käesolev töövahend keskendub peamiselt virtuaalvahetuse integreerimisele kursuse osana, kommenteerib see lühidalt iga stsenaariumi eraldi.

Esimeses stsenaariumis (a) pakutakse virtuaalvahetust üliõpilastele enne või pärast nende füüsilise õpirände kogemust. Selles mõttes kujutab ee endast põimitud õpirännet. Vahetuse näited on E-Tandem Padova ülikoolis või I-TELL PREP Limericki ja Leoni ülikoolides (Mühlbauer, J. & van der Velden).⁴

Teine variant (b) viitab juhtumile, kus virtuaalvahetust integreeritakse algusest peale sujuvalt füüsilise õpirändega ühe ja sama hariduskogemuse saamiseks. Selline stsenaarium esineb sageli siis, kui üliõpilased läbivad „välismaal õppimise“ perioodi vastuvõtvas õppeasutuses või selliste ürituste ajal nagu hooajalised koolid, rahvusvahelised konverentsid või õpitoad. Antud juhul on eripärane see, et virtuaalvahetuse osa peaks olema otsest seotud tegevustega, millega õppijad tegelevad füüsilise õpirände ajal. (Mühlbauer, J. & van der Velden, B, 2022).⁵

Kolmas võimalus (c) tähendab, et virtuaalvahetust tunnustatakse iseseisva õppetegevusena, mille läbimise järel saavad üliõpilased ainepunkte. Näiteks võib akrediteeringu paigutada laiemasse õppekavasse, pakkudes virtuaalvahetust kohustusliku või valikainete kursusena keelekraadi piires. Virtuaalvahetus võib olla ka praktikum, mis hõlmab praktilist tööd, täiendades teoreetilisemaid kursusi (Mühlbauer, J. & van der Velden, B., 2022).⁶

Viimane stsenaarium (d) tähendab virtuaalvahetust kui pikema kursuse olulist osa, mis tuleb kursuse lõpetamiseks edukalt läbida. Sellega seoses on virtuaalvahetuse kogemuse arvestamine seotud teiste kursuse nõuetega. Lisaks rakendatakse stsenaariumis virtuaalvahetust tavaliselt kursuse konkreetsete õpieesmärkide toetamiseks, erinevalt eelmisest stsenaariumist, kus virtuaalvahetusel on oma õpieesmärgid ja see aitab kaasa kogu programmi või suurprojekti laiemate eesmärkide saavutamisele. (Mühlbauer, J. & van der Velden, B, 2022).⁷

⁴ Üksikasjalikke juhtumeid kirjeldatakse dokumendis FRAMES Toolkit for integration of Virtual Exchange in Higher Education (lk 12, juhtumiuuringud).

⁵ Ibidem, lk 14.

⁶ Üksikasjalikke juhtumeid kirjeldatakse dokumendis FRAMES Toolkit for integration of Virtual Exchange in Higher Education (lk 12, juhtumiuuringud), lk 16.

⁷ Ibidem, lk 18.

Juhtumiuuringud ja praktilised kaalutlused

EnVisioni võrgustiku virtuaalvahetuse stsenaariumide näited

Virtuaalvahetuse stsenaariumid töötati välja virtuaalvahetuse stsenaariumi mudeli abil (vt 1. lisa). Õppejõududel oli aega 2023. aasta oktoobrist kuni 2024. aasta aprilli alguseni virtuaalvahetuse stsenaariumi määratlemiseks ja viimistlemiseks. Lisaks oli võimalus kasutada õpetajate vahetust Nordplus õpirände raames isiklikuks kohtumiseks, et arutada stsenaariumi kolleegiga ja kasutada EnVisioni konsultatsiooni korraldajatega, et arutada võimalikke lahendamata küsimusi.

Projekti raames on välja töötatud kokku 6 virtuaalvahetuse stsenaariumi. Igas segarühmas oli 2 lektorit erinevatest EnVisioni partnerinstitutsioonidest, sealhulgas lektorid Tartu Ülikoolist, Vilniuse Ülikoolist, Helsingi Ülikoolist ja Uppsala Ülikoolist. Kavandatud stsenaariumide teemad olid järgmised:

- Sissejuhatus piiriülese aktivismi uurimisse (Helsingi Ülikool ja Tartu Ülikool)
- ELi laienemine (Tartu Ülikool ja Vilniuse Ülikool)
- Jagatud ajalugu – Soome ja Rootsi (Uppsala Ülikool ja Helsingi Ülikool)
- Dekolonisatsioon Ida-Euroopas (Tartu Ülikool ja Helsingi Ülikool)

Kahel viimasel stsenaariumil ei olnud kindlaid pealkirju, kuid need hõlmasid teemasid nagu akadeemiline kirjutamine inglise keeles ja rahvusvaheline sekkumine. Allpool on toodud mõned näited projekti raames välja töötatud stsenaariumidest, mis kaasavad erinevaid integratsioonimeetodeid: uue kursuse väljatöötamine, virtuaalvahetuse integreerimine olemasolevatesse kursustesse ja uue kursuse väljatöötamine koos töökoormuse/hindamise mõningase kohandamisega vastavalt partnerite vajadustele.

1. stsenaarium: sissejuhatus piiriülese aktivismi uurimisse

Helsingi Ülikooli ja Tartu Ülikooli õppejõud töötasid välja järgnevalt kirjeldatud stsenaariumi. Kursuse eesmärk on tuvastada riiklikku või riikidevahelist aktivismi piiriülestes küsimustes, ühendades politoloogiat ja piiriuuringute perspektiivid. Virtuaalvahetuse peamine eesmärk on see, et üliõpilased saaksid teadmisi erinevatest valdkondadest ja ekspertidelt poliitilises aktivismis (politoloogia, Helsingi Ülikool) ning piiriülestes küsimustes (piiriteadused, Tartu Ülikool).

Kursuse ülesehitus	<p>Moodulid 1-2: Sissejuhatus ja üksteise tundmaõppimine</p> <p>Enesetutvustus ja sissejuhatus:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Aktiivne sissejuhatus: 5 asja, mis esindavad mind selles ruumis, kus ma olen■ Mesitarude rühmatööruumid: „Kirjeldage oma sõnadega 1) Mis on aktivism, 2) Kuidas aktivism piiriülestes küsimustes erineb teistest aktivismi vormidest? 3) Mis vahe on piiriüleisel aktivismil ja aktivismil piiriülestes küsimustes?“■ Individuaalne ülesanne pärast esimest kohtumist: leidke näiteid piiriülese aktivismi kohta (kas piiriülene küsimus või piiriülene aktivism). Jagage neid veebiplatvormil (nt Moodle'i foorumis). Kas uudised on värsked või erinevatest aegadest? <p>Moodulid 3-4: koostöö projektides</p> <p>Moodul 5: Plakatesitlus piiriülese aktivismi juhtumiuuringu kohta</p>
---------------------------	---

Õpitulemused	Õpilased oskavad iseloomustada ja kriitiliselt hinnata poliitilist aktivismi, määratledes piiriüleseid küsimusi.
Õppekeel	Inglise (töökeel vastavalt rühma oskustele)
Eriala/uurimisvaldkond:	Politoloogia, piiriteadused, humanitaarteadused
Tehniline seadistus	Zoomi kasutatakse veebipõhise õppeplatvormina. Õppejõud loovad juhtumiuuringute jaoks rühmatööruume ja tutvustavad asjakohaseid vahendeid, mis võivad koostöö ajal abiks olla, näiteks Mural ja Miro. Õppejõud võimaldavad jagada mitut ekraani samaaegselt ja paluvad üliõpilastel hoida sees ning ekraanid jagatult. Nii saavad õpetajad üliõpilastega paremini suhelda ja märgata fookuse kadumist.
Hindamine	Virtuaalvahetust hinnatakse plakatesitluse põhjal, mis kujundab lõpliku hinde. Üliõpilastel palutakse mõtteid päevikusse kirja panna.
Järeldused	Selline virtuaalvahetus võimaldaks üliõpilastel õppida tundma konkreetset valdkonda koos teiste muu valdkonna üliõpilastega. Struktuur on loodud selleks, et luua töörühmi, mis arendavad osalejate vastastikust sõltuvust (Helsingi Ülikooli üliõpilased tutvustavad poliitilisele aktivismile spetsialiseerumist; samas kui Tartu Ülikooli üliõpilased annavad panuse piiriüleste õpingute sisendisse), kuna nad peavad tuginema kahe erineva kursuse üliõpilaste teadmistele ja oskustele. See avab võimalused piiriülese aktivismi tundmaõppimiseks ja võimaldab üliõpilastel kogeda erinevaid õppetingimusi.

2. stsenaarium: ELi laienemine

Vilniuse Ülikooli ja Tartu Ülikooli õppejõud on välja töötanud järgnevalt kirjeldatud stsenaariumi. Virtuaalvahetuse koostöö toimub kahe olemasoleva kursuse raames partnerülikoolides. Tartu Ülikoolile on mõeldud kursus „Regionaalsed integratsiooniprotsessid Euroopas ja Euraasias“; Vilniuse Ülikoolile on aga kursus „Kaasaegsed väljakutsed Euroopa Liidu jaoks“. Mõlemad kursused ühendavad kolme nädala pikkuse virtuaalvahetuse kogemuse, mis keskendub laienemispoliitikale ja poliitiliste soovitude väljatöötamisele.

Vilniuse Ülikooli kursus hõlmab kõige pakilisemaid väljakutseid, millega Euroopa Liit (EL) seisab silmitsi nii kodus kui ka välismaal. Selle peamine eesmärk on anda üliõpilastele analüütilised vahendid ja teadmised, mis on

vajalikud ELi jaoks oluliste küsimuste kriitiliseks hindamiseks ning aktuaalsete küsimuste kohta põhjendatud ettepanekute koostamiseks. Õppekeel on leedu keel ja kursus kestab 13 nädalat. Tartu Ülikooli kursus uurib ELi tekkimise, ümberkujundamise ja konsolideerimisega seotud institutsionaalseid ja ajaloolisi arenguid, arutledes samal ajal külma sõja järgsete piirkondlike integratsioonikatsete üle endises Nõukogude ruumis. Kursuse õppekeel on inglise keel ja see kestab 16 nädalat.

Need kaks kursust täiendavad teineteist hästi:

- Vilniuse Ülikool: head teadmised avaliku poliitika soovitudest, kuid laienemispoliitika süstemaatilise ülevaate puudumine.
- Tartu Ülikool: Laienemispoliitika süstemaatiline käsitlemine, kuid teadmiste/panustamise puudumine avalike poliitiliste soovitude koostamisel.

Kursuse ülesehitus	Vilniuse Ülikool: <ul style="list-style-type: none">■ ELi toimimisega seotud sisemised väljakutsed (hääletusreform, riigi suveräänsuse küsimused jne)■ ELi naaberriikidega seotud küsimused■ Küsimused, mis on seotud ELi ja teiste ülemaailmsete osalejate vaheliste suhetega Tartu Ülikool: <ul style="list-style-type: none">■ ELi institutsioonid ja toimimine■ ELi naabruspoliitika ja idapartnerlus■ Regionalism Euraasias■ Praegused probleemid
Õpetajatevaheline koostöö	Tihe koordineerimine enne kursuse algust (iga kursuse programmide koostamisel), et tagada virtuaalvahetuse vastavus kursuste eesmärkidele. Ülesande, selle nõuete ja koostöömeetodi tutvustamine üliõpilastele. Koostöö ja teineteise õpetamise täiendamine. Ühiskonsultatsioonid üliõpilastega. Virtuaalvahetusega seotud ülesannete ühine hindamine. Mõlemad õppejõud hindavad neid ühiselt.
Tehniline seadistus	Loenguteks ja konsultatsioonideks – ZOOM Tutvustamiseks/arvamuste vahetamiseks – Padlet, Mentimeter, Flipgrid Töö kaaskirjutamiseks – OneDrive (võimaldab jälgida kaasloomisprotsessi) Failide jagamiseks – OneDrive
Hindamine	Virtuaalvahetuse hindamine on üks Ülevaade poliitikast (5 lehekülge) ja kaheleheküljeline analüüs jagatud töökogemuse kohta. Mõlema kursuse puhul moodustab ühise ülesande osakaal 30% lõpphinnangust, kusjuures punktide arvutamisel võetakse arvesse iga kursuse hindamiskaalat. Ülevaade poliitikast – 80% Ühise töökogemuse analüüs – 20%

3. stsenaarium: jagatud ajalugu – Soome ja Rootsi

Helsingi Ülikooli ja Uppsala Ülikooli õppejõud töötasid välja järgnevalt kirjeldatud stsenaariumi. Virtuaalvahetuse koostöö hõlmab uue kursuse loomist. Kursus on veebipõhine ja tähelepanu on pööratud üliõpilaste heaolu maksimeerimisele. Kursuse eesmärk on õppida tundma Soome ja Rootsi ühist ajalugu. Virtuaalvahetuse peamised põhjused on seotud järgmiste aspektidega:

- Kultuuripädevus ja -teadlikkus
- Koostöö- ja keeleoskus
- Ligipääs mitmekülgsetele vaatenurkadele
- Pühendumine ja motivatsioon
- Võrgustike loomine ja tulevased võimalused

Kursuse ülesehitus	Kursus sisaldab lühikesi loenguid olulistel teemadel, rõhutades peamiselt rühmatööd, mille tulemuseks on plakat/esitlus ning eneseanalüüs. Kursus koosneb loengute ja rühmatööde moodulitest, mis tähendavad üliõpilastele iganädalasi tegevusi. Rühmatööd tehakse mõlema ülikooli tudengirühmades (4-6 üliõpilast). Kohtumistel ei tule ajast puudus ja üliõpilased peaksid kohtumisteks aega leidma ka muul ajal.
Õpitulemused	<ul style="list-style-type: none"> ■ Üliõpilased on omandanud põhiteadmised ajajoonest ja asjakohasest lähtematerjalist ■ Üliõpilased on arendanud oskust lugeda teksti ja tõlgendada lähtematerjale kriitiliselt ■ Üliõpilastel on tekkinud huvi uurida iseseisvalt edasi ühiseid ajalooteadmisi
EAP	Partneri kohta eraldatud ainepunktid erinevad järgnevalt: Uppsala Ülikooli puhul 7,5 EAP; samas kui Helsingi Ülikooli puhul 5 EAP.
Õppekeel	Rootsi ja inglise
Tehniline seadistus	Moodle'i keskkond Kursuse materjalid Ülesanded Juhised jm on Moodle'is Zoomi loengud Rühmatööruumid Viktoriinid/küsitlused, näiteks üksteisega tuttavaks saamise tegevused

Hindamine	<p>Virtuaalvahetuse hindamine on seotud järgmiste hindamismeetoditega (kogu kursus):</p> <ul style="list-style-type: none">■ Kogu kursuse hindamismeetod jaguneb võrdselt plakatiesitluse (virtuaalvahetuse osa), vastastikuste eksperdihinnangute ja enesehindamise osaluspunktideks. <p>Virtuaalvahetuse hindamine:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Rubriigid loodi osalemiseks, koostööks ja sisu esitamiseks.■ Iga vastutav õpetaja (üks igast ülikoolist) hindab oma üliõpilaste tulemuslikkust virtuaalvahetuse arvestamise/mittearvestamise skaalal.
Õpetajatevaheline koostöö	<p>Õppemeetodid Kursuse loenguteemad Õpieesmärgid Ajakava koostamine Õpetajad otsustavad ja annavad:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Materjalid-artiklid jms■ Rühmatöö ülesanded, juhised ja hindamisraamistik■ Kursuse läbimiseks vajalik juhend
Järeldused	<ul style="list-style-type: none">■ Kursus viiakse läbi koostöös kahe ülikooli ajalooõppeainete vahel.■ Üliõpilased omandavad uusi teadmisi ühise mineviku kohta ja tutvuvad teise ülikooli üliõpilastega.

4. stsenaarium: dekoloniseerimine Ida-Euroopas

Helsingi Ülikooli ja Tartu Ülikooli õppejõud töötasid välja järgnevalt kirjeldatud stsenaariumi. Kursus annab põhjaliku ülevaate dekoloniseerimisest, keskendudes teoreetilistele raamistikele ja praktilistele rakendustele. Üliõpilased tegelevad intensiivselt dekoloniseerimise kontseptsioonide ning teooriatega, uurides ajaloolist, poliitilist ja kultuurilist mõõdet. Loengute, lugemise ja arutelude kaudu mõistavad üliõpilased põhjalikult dekoloniseerimist ja selle asjakohasust tänapäeva kontekstis.

Kursusel rõhutatakse ka dekoloniseerimise teooriate rakendamist konkreetsetes juhtumiuuringutes, mis võimaldab üliõpilastel hinnata ja tõlgendada päriselulisi stsenaariume. Praktiline lähenemine aitab üliõpilastel tuvastada ning analüüsida dekoloniseerimise keerulist dünaamikat erinevates globaalsetes kontekstides.

Virtuaalvahetuse peamised põhjused on seotud allolevate küsimustega:

- Ühendada ja vahetada eksperditeadmisi, täites meie õppeasutustes mõningaid teemasid puudutavaid lünki;
- Erinevate vaatenurkade tundmaõppimine kahest erinevast riigist/rahvusvahelistest üliõpilaskondadest;
- Võimaldada üliõpilastele võrdväärset/paremat juurdepääsu rahvusvahelisele/kultuuridevahelisele hariduskogemusele (ei ole vaja reisida, ei ole täiendavat rahalist koormust ega vajadust juhendajate järele rahastamise tagamiseks jne);
- Partnerülikoolide toetamine nende püüdlustes laiendada õpetamisteesid väiksema rahastusega.

Õpetajate koostöö põhiaspektid on järgmised:

Õpetajatevaheline koostöö	Mõlema ülikooli õppejõudude loengud. Ühine planeerimine juhendajatega, et vältida kattumist üksteisega ja teiste kursustega. Arutelu rühmatöö ülesande üle (kriteeriumid võivad erineda sõltuvalt ülikooli nõuetest). Leiame parimaid viise teadusharupõhiste ja pedagoogiliste teadmiste ühendamiseks, et toetada veebipõhist õppimist.
Kursuse ülesehitus	1. nädal: tutvumine, rollid rühmas, töökokkulepe, tööjaotus. 2. nädal: iseseisvalt lõpetatud individuaalne ülesanne, tulemuste võrdlus ja kokkuvõte – juhtumiuuringud (esialgsed tulemused), mis põhinevad loengus esitatud ja seminaril käsitletud ideedel/kontseptsioonidel. 3. nädal: iseseisvalt lõpetatud individuaalne ülesanne, tulemuste võrdlus ja kokkuvõte – juhtumiuuringud (esialgsed tulemused), mis põhinevad loengus esitatud ja seminaril käsitletud ideedel/kontseptsioonidel. 4. nädal: esitluste koostamine, kokkuvõtte/analüüsi kirjutamine. Nelja nädala jooksul lepitati rühmades kokku kaheksas koosolekus (loengud, seminarid) ja rühmatööde aruteludes.
Õppekeel	Inglise
EAP	Kursus annab 3 EAP Tartu Ülikooli tudengitele ja 5 EAP Helsingi Ülikooli tudengitele.

Tehniline seadistus	<p>Tehniline platvorm ja vahendid virtuaalseks vahetuseks on kavandatud järgmiselt:</p> <ul style="list-style-type: none">■ Moodle'i pealeht kursuse teabe, juhiste ja lugemismaterjalide jaoks■ Moodle'i pealehe alamjaotised rühmade jaoks rühmaspetsiifilise teabe kogumiseks ja jagamiseks (iga rühm saab oma-enda Zoomi lingi)■ Üliõpilased leiavad/planeerivad aega iseseivalt läbiviidavateks rühmakohtumisteks■ Zoom loengute, seminaride, rühmatööde arutelude ja mitteametlike kohtumiste jaoks.■ Üliõpilased teevad otsuse rühma arutelude/uuenduste platvormi kohta (Moodle'i alajaotis, WhatsApp jne)■ Juhised üliõpilastele rühmatöö planeerimiseks ja teostamiseks (uuendatakse üks kord nädalas)
Hindamine	<p>Helsingi (hindamisel eristatakse 0-5/5 ainepunkti):</p> <ul style="list-style-type: none">■ 80% kohtumistest (arvestatud/mittearvestatud)■ Osalemine seminaridel ja lugemistel (arvestatud/mittearvestatud)■ Rühmatöö■ Tegevusaruanne kursuse vältel■ Analüüsitöö, mis keskendub üliõpilaste õppimisele <p>Tartu (hindamine arvestatud/mittearvestatud/3 ainepunkti):</p> <ul style="list-style-type: none">■ 80% kohtumistest (arvestatud/mittearvestatud)■ Osalemine seminaridel ja loengutel (arvestatud/mittearvestatud)■ Rühmatöö
Järeldused	<ul style="list-style-type: none">■ Kursus toetab õpetamisülesannete täitmist mõlemas partnerülikoolis■ Saame täita oskusteabe puudujäägi mõlemal poolel ja vastata nõudlusele.■ Leidub arutamist vajavaid teemasid, näiteks erinevused akadeemilises kalendris ja eeldatav ainepunktide arv, kuid kõike on võimalik lahendada.

Saadud kogemused

Akadeemilisest ja õpetamise vaatenurgast mainisid osalejad mitmeid koolituse arenguvõimalusi või peamisi kogemusest saadud õppetunde:

- Oli mõningane segadus, kas virtuaalvahetuse kursust tuleks pidada hüpoteetiliseks või on see mõeldud koheseks rakendamiseks: „Võib-olla oli mulle – ja mu partnerile teisest ülikoolist – natuke ebaselge, kas meil on tegemist hüpoteetilise virtuaalvahetuse kursusega või kursusega, mida tuleks rakendada niipea kui võimalik.“ (Helsingi Ülikool). Sellega seoses on vaja parandada ülesannete edasiandmise selgust, tagamaks, et kõik osalejad mõistavad kursuse ulatust ja eesmärgi.
- Virtuaalvahetuse stsenaariumi väljatöötamine osutus mõnes kontekstis keeruliseks erinevate lähenemisviiside ja institutsiooniliste kontekstide tõttu. Kasulik oleks anda selgemad juhised virtuaalvahetuse stsenaariumide loomiseks, mida saab rakendada erinevatel kursustel; samuti laiendada loominguulisi võimalusi, kaaludes stsenaariume väljaspool osalejate kursusi: „Eialgu oli üsna raske välja mõelda virtuaalvahetuse stsenaariumit, võttes arvesse institutsioonilisi erinevusi, kuid leian, et see on lihtsalt osa protsessist. Me kõik lähenesime virtuaalvahetuse stsenaariumile mõnevõrra erinevalt, nii et tuleks ehk meeles pidada järgmist: on raske virtuaalvahetust ette kujutada, kui te pole seni üheski osalenud. Täpsemini võiks virtuaalvahetuse stsenaariume luua ka muude kui teie enda kursuste jaoks, mis laiendaks loominguulisi võimalusi virtuaalvahetuse stsenaariumi sõnastamiseks.“ (Tartu Ülikool)
- Osalejad hindasid juba olemasolevate virtuaalvahetuse vormide kasutamist kui potentsiaalset eelist projekti protsessi lihtsustamiseks. Lisaks soovitati enne planeerimisetapi algust lisada virtuaalvahetuse töövahendi abil rohkem praktikat ja näiteid. Ka veebipõhiste õppeplatvormidega seotud parimate tavade ja kogemuste jagamisele pühendatud aeg võiks suurendada virtuaalvahetuse koolituse tõhusust: „Mulle meeldib alata jagada parimaid tavasid/reaalseid näiteid, mis on alati kõige kasulik osa. Järgmisel korral võiksite pühendada aega mis tahes virtuaalvahetuse osale, mida osalejad on proovinud/harjutanud

(isegi kui tegemist ei ole virtuaalvahetuse endaga, vaid nt kogemusega veebipõhiste õppeplatvormide osas). Ma ei ütle, et see oli koolitusest välja jäetud, vaid lihtsalt soovitaksin kaaluda seda järgmisel korral.“ (Tartu Ülikool).

EnVisioni võrgustiku koordinaatorid kaalusid korralduslikust vaatenurgast järgmiseid küsimusi:

- Enne 2023. aasta oktoobris Tartus toimuvat koolitust oleks kasuks tulnud jagada õppejõud paarideks või töörühmadeks, et nad saaksid üksteist ja tausta tundma õppida. Lõpuks toimis rühmadünaamika ja koostöö hästi, välja arvatud ainult üks paar, mis tuli ümber rühmitada.
- Koolitus võiks hõlmata rohkem üliõpilaste vaatenurki ja arvamusi. Tulevikus oleks kasulik kaasata virtuaalvahetuses otseselt osalenud üliõpilasi, kes võiksid anda seminaril osalejatele täiendavat tagasisidet ja perspektiivi.
- Võimalus pakkuda õppejõududele konsultatsiooni enne lõppüritust oli väärtuslik kogemus, kuna see aitas lahendada mõningaid pooleliolevaid küsimusi, mis tekkisid virtuaalvahetuse stsenaariumide viimistlemisel. Samuti andis see seminari korraldajatele ülevaate rühmade edusammudest esitluste tegemisel.
- Erinevate vormide väljatöötamine (virtuaalvahetuse stsenaariumi väljatöötamise vorm, virtuaalvahetuse kontrollnimekirja vorm jne) aitas muuta koolituse praktilisemaks. See andis korraldajatele konkreetset sisendit ja tagasisidet õppejõududelt virtuaalvahetuse töövahendi täiustamise kohta.
- Võib-olla oleks olnud kasulik integreerida ja kutsuda ka juhte või juhtkondi partnerinstitutiutidest, kes vastutavad rahvusvahelistumise strateegiate või virtuaalvahetuse arendamise eest. See oleks võinud tagada nende vaatenurga arvessevõtmist ja enama tähelepanu pööramist sobivate strateegiate ning infrastruktuuri väljatöötamisele, et toetada virtuaalvahetuse integreerimist partnerasutustes.

Kirjandus

Beaven, A., Pittarello, S., & van der Heijden, C. (2021). Scenarios for the integration of Virtual Exchange in Higher Education. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5573614>

Coursera, 2022. Campus Skills Report 2022. Saadaval aadressil: <https://www.coursera.org> [Ligipäätav 11. septembril 2024].

Euroopa Komisjon. (2021). Erasmus+ Programme Guide

https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2022-01/2022-erasmusplus-programme-guide-v2_en_o.pdf

Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (2021). Erasmus+ Virtual Exchange: Intercultural Learning Experiences - 2020 Impact Report. Euroopa Liidu Väljaannete Talitus. DOI: 10.2797/870428.

EVOLVE'i projekttimeeskond. (2020). Key drivers' perspectives on the institutional uptake of virtual exchange. Case Studies from 9 European HEIs. EVOLVE Project publication. <http://hdl.handle.net/11370/86cbbfd8-64e8-44e9-aa2a-5e01993528d8>

Guth, S. & Helm, F. (2017). SUNY COIL Stevens Initiative Assessment. DOI: 10.13140/RG.2.2.35940.27529

Mühlbauer, Juliet, & van der Velden, Bart. (2022). Toolkit for integration of Virtual Exchange in Higher Education. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7215694>

O'Dowd, R. (2022). Introducing Virtual Student Exchange in international university education. DAAD Research Brief, juuli 2022. Saksa akadeemiline vahetusteenistus. <https://doi.org/10.46685/DAADStudien.2022.09>

O'Dowd, R., & Lewis, T. (Eds.). (2016). Online Intercultural Exchange: policy, pedagogy, practice. Routledge.

Stevens Initiative (2023). Virtual Exchange Impact and Learning Report 2023. <https://www.stevensinitiative.org/wp-content/uploads/2023/02/2023-Virtual-Exchange-Impact-and-Learning-Report.pdf>

1. lisa

Virtuaalvahetuse stsenaariumi vorm

Asutuse nimi	Partner 1	Partner 2
Kursuse nimetus		
Kursuse lühikirjeldus		
Kursuse ülesehitus		
Õpitulemused		
Keel (vajaduse korral)		
Teadusharu/uurimisvaldkond		
Kursuse kestus (nädalates)		
Virtuaalvahetuse/virtuaalse koostöö põhjendus kursuse raames <i>Palun kirjeldage, kuidas virtuaalvahetus parandab kursuse õppeprotsessi. Milline on virtuaalvahetuse lisaväärtus kursustel iga partneri jaoks?</i>		
Õpetajatevaheline koostöö <i>Palun kirjeldage partnerülikoolide/õppejõudude kaasamise protsessi virtuaalvahetuse kujundamisel kursuse kestel. Kuidas korraldatakse planeerimist ja üldist koordineerimist partnerite vahel enne kursusi, nende ajal ja pärast neid?</i>		
Virtuaalvahetuse ja tegevuste kestus <i>Palun kirjeldage virtuaalvahetuse aega ja kestust kursuse kestel. Milliseid tegevusi peaksid õppijad virtuaalvahetuse osana läbi viima? Milliseid ülesandeid nad peaksid täitma virtuaalvahetuse vormingus? (Mõelge tutvustavatele tegevustele kursuse alguses ning ühistele harjutustele)</i>		
Virtuaalvahetuse hindamine <i>Palun kirjeldage, kuidas hinnatakse osalemist virtuaalvahetuses. Mida peaksid õppijad virtuaalvahetuse ajal saavutama?</i>		
Tehniline tugi ja veebipõhine õpikeskkond <i>Palun kirjeldage, kuidas toetatakse üliõpilasi kursuse virtuaalvahetuse etapis. Millist virtuaalseks vahetuseks mõeldud veebiplatvormi ja tööriistu kavatsete kasutada?</i>		

- Allikas: Konsortsiumi EnVision partnerid: Anna Beitane (Tartu Ülikool); Minna Oroza (Helsingi Ülikool), Anastasiia Tkachuk (Vilniuse Ülikool), Geir Gunnlaugsson (Uppsala Ülikool)

2. lisa

Virtuaalvahetuse stsenaariumide vastastikune hindamine

Kriteeriumid	Suurepärane (5)	Hea (4)	Rahuldav (3)	Kasin (2)	Puudulik (1)
1. Virtuaalvahetuse põhjendus	Virtuaalvahetuse põhimõte on selge, hästi välja töötatud ning kooskõlas haridusalaste eesmärkide, kultuurilise mõistmise ja globaalse pädevuse arendamisega.	Virtuaalvahetuse põhimõte on hästi sõnastatud ning kooskõlas haridusalaste eesmärkide ja kultuurilise mõistmisega.	Virtuaalvahetuse põhjendus on mõnevõrra selge, kuid sellel puudub sügavus või kooskõla hariduslike eesmärkide ja kultuurilise mõistmisega.	Virtuaalvahetuse põhjendus on ebaselge või puudub, puudub kooskõla haridusalaste eesmärkide ja kultuurilise mõistmisega.	Virtuaalvahetusele ei esitatud põhjendust.
2. Õpetajatevaheline koostöö	Õpetajate koostöö virtuaalvahetuses on väga tugev. Nad osalevad aktiivselt tegevuste kavandamisel, elluviimisel ja analüüsis. Koostöö parandab üliõpilaste õpikogemust.	Õpetajate koostöö virtuaalvahetuses on väga tõhu. Nad panustavad aktiivselt tegevuste kavandamisele ja elluviimisele. Koostöö mõjutab positiivselt virtuaalvahetuse kogemust.	Õpetajad näitavad üles mõningast koostööd, kuid sellel puudub järjepidevus või sügavus, mis mõjutab virtuaalvahetuse kogemuse kvaliteeti.	Piiratud koostöö õpetajate vahel, mille tulemuseks on tegevuste hajutatud või ebatõhus rakendamine.	Puuduvad tõendid õpetajate koostöö kohta virtuaalvahetuse ajal.
3. Virtuaalvahetuse ja tegevuste kestus	Virtuaalvahetuse kestus on hästi planeeritud ja asjakohane, võimaldades põhjalikku kaasamist ja sisukat suhtlemist. Tegevused on mitmekesised ning aega kasutatakse tõhusalt.	Virtuaalvahetuse kestus on sobiv ja võimaldab nii kaasamist kui ka suhtlemist. Tegevused on planeeritud, kuid neil võib puududa mitmekesisus või sügavus.	Virtuaalvahetuse kestus on mõnevõrra sobiv, kuid tegevused võivad tunduda kiirustatud või ebapiisavalt välja töötatud.	Virtuaalvahetuse kestus on ebapiisav, piirates sisukat kaasamist ja suhtlemist. Tegevused on halvasti planeeritud või teostatud.	Virtuaalvahetuse kestus on äärmiselt ebapiisav, takistades sisukat kaasamist ja suhtlemist. Tegevused on halvasti planeeritud või teostatud.
4. Hindamine	Hindamis-meetodid on selgelt määratletud, mitmekesised ja õpieesmärkidega kooskõlas. Need mõõdavad tõhusalt üliõpilaste õppimist ja kultuurilise pädevuse arengut. Tagasiside on õigeaegne ja konstruktiivne.	Hindamis-meetodid on määratletud ja kooskõlas õpieesmärkidega, kuid neil võib puududa üliõpilaste õppimise ja kultuurilise pädevuse arengu mõõtmisel mitmekesisus või tõhusus. Üldiselt antakse tagasisidet, kuid see võib olla ebajärjekindel või hilineunud.	Hindamis-meetodid on mõnevõrra määratletud, kuid ei ole kooskõlas õpieesmärkidega. Need võivad olla piiratud üliõpilaste õppimise ja kultuurilise pädevuse arengu mõõtmisel. Tagasiside on ebajärjekindel või puudulik.	Hindamis-meetodid on ebaselged või halvasti määratletud, takistades üliõpilaste õppimise ja kultuurilise pädevuse arengu mõõtmist. Tagasiside on minimaalne või puudub.	Hindamis-meetodeid ei ole määratletud, mis takistab üliõpilaste õppimist ja kultuurilise pädevuse arengu mõõtmist. Tagasiside puudub.
5. Tehniline tugi ja veebi-põhine õpikeskkond	Tehniline tugi on hõlpsasti kättesaadav ja lahendab tõhusalt kõik virtuaalvahetuse käigus tekkinud probleemid. Veebiplatvorm on kasutaja-sõbralik ja parandab õpikogemust.	Tehniline tugi on saadaval ja tegeleb üldiselt virtuaalvahetuse käigus tekkinud probleemidega. Veebiplatvorm on funktsionaalne, kuid sellel võivad olla väiksemad kasutusprobleemid.	Tehniline tugi on mõnevõrra saadaval, kuid probleemide lahendamine võib olla aeglane. Veebiplatvormil on kasutusprobleeme, mis mõjutavad õpikogemust.	Saadaval on piiratud tehniline tugi, mille tulemuseks on lahendamata probleemid. Veebiplatvormil on raske navigeerida või see on eba-usaldusväärne.	Puudub tehniline tugi, mis takistab osalemist virtuaalvahetuses. Veebiplatvorm on ligipääsmatu või kasutuskõlbmatu.

3. lisa

Kontrollnimekiri virtuaalvahetuse programmide kujundamiseks

NB! Kontrollnimekiri on koostatud akadeemilise personali vaatevinklist, kes on huvitatud uue virtuaalvahetuse väljatöötamisest koos partneriga või virtuaalvahetuse pakkumisest olemasoleva kursuse osana.

Kriteeriumid	Hinnang
	-Ei ole alustatud -Töös -Ülevaatamisel -Kinnitatud -Ei ole kohaldatav
Virtuaalvahetuse programmi kursuse kirjeldus ja struktuur	
<i>Kirjeldav pealkiri:</i> Kas virtuaalvahetuse programmi nimetus on selgelt määratletud ja kirjeldav?	
<i>Ülevaade sisust ja eesmärkidest:</i> kas programm annab ülevaate kursuse sisust ning eesmärkidest?	
<i>Liigendatud struktuur:</i> kas moodulid või üksused, teemad ja õppetegevused on selgelt välja toodud?	
<i>Väljendatud ja mõõdetavad õpieesmärgid:</i> kas õpieesmärgid on selgelt väljendatud ning mõõdetavad?	
<i>Õppe/suhtluskeel:</i> Kas õppe- või suhtluskeel on selgelt märgitud?	
<i>Erialane taust ja fookus:</i> kas programm kirjeldab erialast tausta ning sisu fookust?	
<i>Tegevuste üksikasjalik ajakava ja töökoormus:</i> kas programm sisaldab tegevuste üksikasjalikku ajakava ning nende kestust? Kas programmis kirjeldatakse programmi läbimiseks vajalikku töökoormust?	
Sihtrühm	
<i>Õppijate profiil ja varasem kogemus:</i> kas programm võtab arvesse õppijate profiili ning nende varasemat kogemust?	
<i>Digitaaloskused ja kultuuridevahelised pädevused:</i> kas programm arvestab õppijate digitaaloskusi ning kultuuridevahelisi pädevusi?	
<i>Keeleoskus:</i> kas keeleoskus on vajalik programmis osalemiseks?	
Virtuaalvahetuse põhjendus	
<i>Kasutegurite selgitus:</i> kas programm selgitab, miks virtuaalvahetus/koostöö on kasulik?	
<i>Paranenud tulemuste kirjeldus:</i> kas programm kirjeldab, kuidas virtuaalvahetus parandab õpitulemusi?	
<i>Lisaväärtuse määratlemine:</i> kas programm määratleb lisaväärtuse iga partnerinstitutsiooni jaoks?	

Õpetajatevaheline koostöö	
<i>Koostööplaan:</i> kas programm sisaldab partnerülikoolide õppejõudude koostööplaani? Kas programmis määratakse rollid ja vastutus- alad virtuaalvahetuse rakendamise koordineerimiseks?	
<i>Planeerimise ja koordineerimise juhtimine:</i> kas programm arvestab planeerimise ning koordineerimise juhtimist? Kas programmis luuakse regulaarseid suhtluskanaleid partnerasutuste vahel?	
Hindamine ja tagasiside	
<i>Osalemise hindamise meetodika:</i> kas programm sisaldab osalemise hindamise meetodikat?	
<i>Selged ootused õppijatele:</i> kas programm sisaldab selgeid ootusi selle kohta, mida õppijad peaksid saavutama?	
<i>Koostöö üliõpilaste vahel:</i> kas programm edendab koostööd erinevate institutsioonide üliõpilaste vahel?	
<i>Tagasiside ja analüüs:</i> kas programm sisaldab mehhanisme osalejate tagasiside kogumiseks virtuaalvahetuse kogemuse kohta? Kas virtuaalvahetuse käigus saadud õpitulemusi ja tekkinud väljakutseid on võimalik analüüsida?	
Kultuuritundlikkus ja -teadlikkus	
<i>Kultuuriline mõistmine:</i> kas programm hõlmab tegevusi või arutlusi, et edendada osalejate kultuurilist mõistmist ja tundlikkust? Kas programm loob turvalise ruumi avatud aruteluks?	
<i>Kultuuridevaheline suhtlus:</i> kas programm sisaldab juhiseid lugupidava suhtluse ja kultuurierinevusi ületavate tegevuste kohta?	
Tehniline tugi	
<i>Tugisüsteem üliõpilastele:</i> kas programm sisaldab tugisüsteemi üliõpilastele virtuaalvahetuse etapis?	
<i>Veebiplatvormide/vahendite määratlemine:</i> kas programm määratleb veebiplatvormid ning -vahendid virtuaalvahetuse teostamiseks?	
Virtuaalvahetuse hindamine	
<i>Selgitus virtuaalvahetuse kogemuse arvessevõtmise kohta:</i> kas programmis selgitatakse, kuidas virtuaalvahetuse kogemust võetakse õppijate puhul arvesse?	
<i>Selgitus virtuaalvahetuse kogemuse arvessevõtmise kohta kõrgkoolis:</i> kas virtuaalvahetust tunnustaksid nii seda pakkuv kõrgkool kui ka tema partnerasutus?	
Kvaliteedi tagamine	
<i>Järelevalve ja hindamine:</i> kas programm hõlmab virtuaalvahetuse tegevuste korrapärast jälgimist ja hindamist, et tagada kvaliteet ning vastavus kursuse eesmärkidele?	
<i>Tagasiside jälgimine:</i> kas programm kohandab rakendusstrateegiaid tagasiside ja hindamistulemuste põhjal?	

- Allikas: Konsortsiumi EnVision partnerid: Anna Beitane (Tartu Ülikool); Minna Oroza (Helsingi Ülikool), Anastasiia Tkachuk (Vilniuse Ülikool), Geir Gunnlaugsson (Uppsala Ülikool)